

Prevrnите malike!

Dovoli besed je bilo že rečenih o Deklaraciji: za in proti. In vsi, ki jim je kdaj bila močna in enotna stanovska organizacija naša trn v peti, so dobre volje.

In mi sklepamo in debatiramo in lemo med sklepanjem in debato žemeljice in rogličke in čakamo, kaj bodo sklenili drugi, da bomo sklenili lahko potem isto še mi...

Medtem pa hodi naš sovražnik okrog v podobi rivečega leva in lovi duše...

Lahko so dobre volje naši nasprotniki.

Kajti kakor kaže, je naša organizacija na poti, ko se bo razpustila v priveske Pašičeve, Radičeve, Pribičevičeve, Davidovičeve, muslimanske in — Puclieve, Korunove. Prepeluhove in Komurjeve stranke.

Ker mi — oprostite mi plagijat! — si tudi ne ustimo ničesar diktirati in se bomo, če nepolitična, strokovna, stanovska, močna naša UJU razpadne, pač morali priključiti vsak po svojem prepričanju eni ali drugi tu navedenih ali nenašenih strank... Brez dvoma. Sicer ne bo za celokupni stan naš dobro in prav, ampak — pošteno bo in značljivo, ker ni nikjer v pravilih UJU, da bi morali biti člani vsi eni in iste politične stranke in se mi držimo pravil korektno in trdno temboli, ker imamo dobre zalede še za daleko manj važne in celo dočela ničvredne formalnosti. Mi bomo, to je naša nemremaklična volja, odsteti uravnnavati svoje korake po svoji vesti in svojem prepričanju, na če je to stranki iks in stranki ipsilon o'roma eksponentom njenim prav ali ne.

Politiki — t. i. politiki, kakor je konglomerat intrig in ozkorsčnih osebnosti in koritarstva — nješ da mora biti torej udinjan učitelj? In na vsak način, za vsako ceno? In če treba, smemo riskirati celo obstoj enotne organizacije? In smo v boju, da dosežemo svoje namene, pozabili celo na tisto, kar bi morali imeti prvo v mislih: čast in ugled njen, pa razmotrivamo o čisto internih, samo stanovskih zadevah na ta način, da pišemo rekriminacije in protideklaracije in lamen-

tacie in celo neresnične stvari v — političen dnevnik?! Od kdaj pa je »Jutro« naše stanovske glasilo? Stran s te poti, gospoda, ta pot ni korektna »Jutro« ni naš forum! Mogoče bo — po spremembah pravil...

Toliko ob vsaki priliki govorimo o tem, kako je treba iskati šoli stika z domom. Mar se mu bomo približali s politiko? Naš kmet — gospoda seveda tega ne ve — je politike s' do ušes in je čisto razumljivo, da je tako velik razloček med ugledom, ki ga uživajo pri ljudstvu starejši in onim mlajših tovaris. Kajti stari so korenini v niem, so kmetovali, zasatali drevesnice, vrnarili, čebelarili, ga razumeli in živelj ž njim, nas pa — hočeo za strankine agitatorje.

Imamo drugega dela. Moramo nadomestiti kar je zamujenega. Postati element gospodarskega, kulturnega in etičnega napredka narodovega. In v to nam mora pomagati poleg drugih činiteljev tudi — naša organizacija. Kako?

S tem, da izgradi in poglobi delo v svojih odsekih in skrbi tudi za financiranje izvedb njegovih sklepov, kar pa bo spet mogoče le, če uredi vse svoje poslovanje na čim najbolji ekonomičen način. Za svoi denar si lahko privoščimo, kar sami hočemo, kaj ne?

In Deklaracija? Dolgovzna je, nesrečno stilizirana. Ampak mi, ki jo hočemo razumeti, jo razumemo vseeno. In to sprejemamo. In jo bomo sprejeli na vsak način in v vsakem slučaju. Ni treba, da bi ponavljala našo abecedo, kakor so nekateri mislili, da jo bodo s tem potolklki. Svobodna, državna in nacionalna šola so tla, na katerih stojimo in ga ni med namiki bi ne priznaval te načelarneješ točke našega programa. Čemu bi jih torej vedno in vedno spet ponavljali?! Saj je Deklaracija še brez tega predloga. Jaz bi jo bil stiliziral jasnejše:

»Odgovorite na vprašanje, kaj ste: Ali Udruženje Jugoslovanskega Učiteljstva ali hrbet, na katerega bo smel stonati že vsakdo izven naših vrst, ki bodo kdaj hoteli biti višji?«

Prevrnите malike!

Ernest Tiran,

Koliko časa bo vladalo partizansko preganjanje učiteljstva.

Toliko časa, dokler bo to učiteljstvo samo podpiralo in gojilo in dokler bo dočutilo, da bodo netili partizanstvo med učiteljstvom oni, ki imajo korist od tega

Minister prosvete g. St. Radič je pričel premeščati na Hrvatskem in v Slavoniji člane UJU. Kakor poročajo listi je prosvetni minister brzojavno razresil dolžnosti in službe mestnega šolskega nadzornika v Osijeku M. Kačiča, sreskega šolskega nadzornika v Osijeku Vladka Ivakica in šolskega nadzornika v Našicah Stuhloferja. — V Poredarju je bil odpuščen Josip Jelčić: v sremski oblasti 10 učiteljev, med njimi nadzornik Stevan Tintar in oblastni nadzornik Dane Uzelac itd.

Proti krivičnemu postopanju bi moral protestirati ves učiteljski stan, če bl. enoten. Dokler pa ni enoten v tem pogledu, na težko nastopa, posebno še, ker je tudi za ta premeščanja najbrže iskati povzročitelje med učiteljstvom samim.

Ne moremo se dovoli načuditi kratkovidnosti in slepoti onih, ki igrajo pri tem novejo politiko, vtikajo glavo v pesek in misijo, da jih drugi ne vidijo, kaj

pravzaprav delaio. S tem, da vlačijo te slučaje v politične liste, ter jih strankarsko izrabijo, namesto stanovska branijo in nastopajo proti takemu postopanju, te škodujejo vsemu učiteljskemu stanu in utrujajo te nezdrave razmere

S politično strankarskim izrabljajem UJU ne bodo utrdili ne ugleda UJU in mu tudi ne pridobili moči, da se bo lahko branilo proti krivicam, ki se gode učiteljstvu. To so škodljivci UJU, ki jih je treba javno ožigosati.

Vsakomur je jasno, da je »depolitizacija«, ki jo nedeljski »Jutrov« dopisnik vlači v to zadevo privlečena za lase, da tiči za vsem namen, in da ta namen ni »iskren«, ni obramba stanu in stanovskih tovaris. Temveč je to golo izrabljanie stanovskih slučajev v politično strankarske namene.

Danes je na prišel čas, ko je učiteljstvo tudi v tem pogledu izpregledalo in uvidi, da bo vladalo partizansko preganjanje učiteljstva toliko časa, dokler se učiteljstvo ne bo otrelo lastnih kolegov, ki partizanstvo gole in tudi vseh onih, ki ga netijo.

Zato bo pričelo boj proti izrodkom takega postopanja!

vsi otroci in njih delo pod nadzorstvom celega učiteljskega zbora dotične šole.

V izjemnih slučajih, če ni v šolski občini skupnega zemljišča, se določi dogovorno z lastnikom, pogozdovanje na privatnem zemljišču. Takih slučajev je pa malo, ker vsaka občina ima tako gočavo.

Solski upravitelj naj se pravočasno dogovori z županom in gozdarjem zradi prostora, številom in kakovostjo dreves. Kjer je sedež gozdarja, je njegova dolžnost, da prisostvuje delu in slavnosti.

Slavnost otvorji navadno upravitelj šole s primernim govorom ob uri, kakor je navada v kraju, za šolski pouk. Prav je, ako novabi vse predstojnike uradov, ki so v šolski občini, da se zanimanje otrok poglobi in svečanost poveča.

V poštev se vzame samo višje razrede oziroma šolska leta, to je 5., 6., 7. in 8., in sicer dečke in deklice,

Prvi sadovi depolitizacije?

Zadnja učiteljska imenovanja so dala bivšemu poverjeniku g. L. Jelencu povod, da je naprtil krvido zanje — organizacij. Članek vsebuje preveč netočnosti, da bi nani ne odgovorili.

Imenovanja so se izvršila brez soveljanja zastopnikov učiteljstva? Dobro? Kako naj organizacija, taka kot je danes, sodeluje, če je njen zastopnik v namestilni komisiji — g. L. Jelenc, ki se z novo smerjo v organizaciji ne strinja? In če ga pri zadnjih imenovanjih niso pozvali na posvet, ali ne sledi iz tega, da bi ga ne bili pozvali tudi če bi organizacija ne sprejela novih smeri? Ne glede na to, da depolitizacija v organizaciji še ni izvršena, mislim, da bi se imenovanja ne bila drugače izvedla, če bi ostali pri dosedanjih smereh! G. L. Jelenc dobro ve, da se je celo za časa ministra Pribičeviča zgodil slučaj, da so njegove predloge ovrgli in sprejeli one strankarski eksponenti. Kdo je bil tedaj krv?

Ni moi namen braniti krivico, ki tiči v glavnem v tem, da se je ignorirala organizacija. A zdi se mi, da tiči ravno v tem ignoriranju naša slabost: oblastvu se ni zdelo vredno povprašati nas za mnenje, ker vključ v kvantitativen sili, ni videla v naš kvalitativen Kdo je močneši zmaga in močneši je, kdor se svoje moči zaveda.

Prosilci so se zatekali naskrivai na reprezentante sedanjega režima? Morata! Ali kdo jih je naučil hoditi tako pota? Ali se je dobršen del prosilcev pod

drugim režimom posluževal drugačnih sredstev? Ne pomni, da bi se bili zaradi tega pozvali na odgovor, čeravno so bili taki grešniki dobro znani! Kdo noče videti, da je potuho in kdor daje potuho slabu vzgajo! In spet so sadovi slabe vzgoje tu!

Slomškarji so se obračali na klerikalne poslance in na radikale in radicevce? Dobro! Ali bi bili mi tudi marljivo delali pri klerikalnih poslancih in radikalih in radicevcih za svoje ljudi, če bi bili ostali taki kot smo bili?

Kardinalna točka v »Deklaraciji« ni neumešavanje organizacije v učiteljska nameščanja, ampak v tem oziru točka II.: »Skupne interese velja skupno zastopati, kar more uspešno le organizacija, za katero stoji sklenjen ves stan, ki ima od vsej javnosti neoporečno pravo, da govorji in nastopa v imenu celega stanu in se kot taka lahko obrača do vsega režima, ker je neodvisna na vse strani in je neodvisna tudi v političnem položaju.«

K sklepu še to: Vključ krivicam, vključ ignoriranju njezove osebe kot člana namestilne komisije, ni g. L. Jelenc izvajal konsekvence in odložil točast, ampak napisal članek, ki bi zamenjal imeti kvarne posledice v času našega razvoja, Zakaj? Ali samo iz gole ljubezni in skrbi za stan? In še to najprej v političnem listu.

J. Ribičič.

Splošne vesti.

— Zastopniki Pov. UJU — Ljubljana pri prosvet. šefu g. dr. Lončarju. Glasom sklepa se je ožega posvetna in eksekutiva organizacije, se je zelila deputacija poverjeništva v soboto pri prosvetnem šefu g. dr. Lončarju. Predvsem je pov. nam novdarjal stališče naše organizacije k zadnjem nameščanju, ker nista bila pozvana zastopnika učiteljstva v namestilno komisijo in so imenovanja v protislovju z veljavnim odlokom ministra, po katerem je minister vezan na dvopredlog namestilne komisije. Poverjenikov nam, je tudi navajal nekatere slučaje v katerih se mu zdi, da so dobili službe mlajši tovariši in pri katerih se bodo čutili starejši prosilci prezre in zapostavljene. — G. Šef je povdarjal, da je dobil predloge v lastno revizijo od gosp. ministra, od katerega je imel nooblastilo za ta postopek. Ker bi učiteljska zastopnika stala najbrže na prvotnih predlogih, bi itak to ne izpremenilo efekta, ker je bila nujno potrebna revizija in poprava nekaterih krivic ter bi g. minister sigurno pristal na utemeljen predlog prosvetne uprave. V nekaterih slučajih je bilo treba moštovati poleg starosti tudi druge okoliščine, ki so govorile proti upoštevanju prosilca. G. Šef je tudi izjavil, da se namerava izmeniti namestilna in disciplinarna komisija, pri čemer sta zastopnika poverjeništva naglasila, da naj se pri tem ne prezre mnenja organizacije in naj se upošteva njen stališče. Kot načelo naj bi veljalo, da se učiteljski zastopniki v razne korporacije volijo od vsega učiteljstva, kakor smo imeli ta princip že uveden pri zastopstvu v višji šolski in okrajev šolske svete in namestilne komisije. Uvedli naj bi se tudi sreski disciplinarni senati, da se disciplinski postopek pospeši in se centralnega senata ne obremenjuje z malenkostnimi zadevami. Kot temeljni princip na naj bi veljalo, da hoče biti učiteljstvo tudi v disciplinskom postopku izenačeno, ostanek državnim uradništvom in profesorjem ter naj se tudi zani uvede disciplin-

ski postopek pri upravnem sodišču po čin. zak. — Nadalje je pov. nam. oporekal postopanju, da se upokoje učitelji pred dovršitvijo službene dobe, kakor se je to zgodilo v slučaju sreskega šolskega nadzornika Martina Matka v Novem mestu, če odgovarja vest v »Slovencu« resnici. S takimi slučaji je učiteljstvo osebno materialno na škodi, ker Državni Savet ne prizna učiteljstvu pri 32 službenih letih 15% v penzijo. Pritožba na Državni Savet je otežkočena, ker mora upokojenec prositi za penzijo, sicer ostane brez sredstev do rešitve vloge državnem Savetu. Tudi sreski šolski nadzorniki niso stalni in imajo svoja službena mesta, na katera bi jih bilo postaviti v takih slučajih, da dovrše službeno dobo s polnimi prejemki. — G. Šef je povdaril, da se je ta upokojitev izvršila brez negove vednosti in mu motivi niso znani. — Glede razpisov služb je g. Šef izjavil, da bodo službe zonet v kratkem razpisane in naj se prosilci teda oglašajo za službe in premestitev. Zaradi sestavljenih stroškov je bila odpolana vloga na ministrstvo, da se načetno izreče v tem vprašanju, dosedat je pozitivno rešenih le par konkretnih slučajev, treba pa je obče načelne odločbe. Iz službenih ozirov ni mogoče popolnoma omejiti premeščanja po čl. 71. čin. zak., ker govorje mnogokrat posebno socialne razmere za to. — Končno je pov. nam. prosil g. Šef, da bi sklical za obravnavo prof. šolskega zakona anketo in pritegnil tudi učiteljske zastopnike k delovanju. G. Šef je izrekel željo, naj se mu predlaga tozadne zastopnike učiteljstva in je prinoročal, naj se poverjeništvo obrne samo officialno do referenta za Slovenijo v ministrstvu z Flereta, če bi lahko dobil osnutek novega načrta.

— Poziv dopisnikom. Ker je debata o Deklaraciji že skoro do vseh podrobnosti pojasnila stališča in dozdevne nejasnosti, pozivamo dopisnike, da se oglašajo tudi v drugih vprašanjih. Predvsem je sedaj merna in aktualna debata o pred-

ali druge nezgode, je trud slabu plačan in otrok nima zadoščenja. Zato priporočam najmanj po 5 dreves, ne pa čez 10.

Vsek delavec naj k svojemu nasadu, pred prvo dreveso postavi na količek z žico prvezano napisno tablico z njegovim imenom in letnico sajenja, da mu bo možno ob morebitnem šolskem izletu k nasadu, ali ob drugi državski nasad najti in ga čistiti dračja in drugih izrastkov, ki bi utegnil drevese prerasti, pokriti in zadušiti.

Da bodo otroci izvezbanji v sajenju in da pridejo pripravljeni na delo, je potrebno, da se jih nekaj dni prej o tem praktično pouči.

Občina mora imeti skrb, da pogozdeno zemljišče ogradi s koli in s počeznimi drogi ali z bodečo žico, da zabranii dostop živini.